

Οι δυσκολίες

Οι συνθήκες για εξέγερση στη Στερεά Ελλάδα (Ρούμελη) ήταν **δύσκολες** διότι:

Δεν ήταν πυκνοκατοικημένη

Υπήρχε μεγάλη παρουσία τουρκικού στρατού στην Εύβοια και τη Λαμία.

Στην κοντινή Ήπειρο είχε εκστρατεύσει ο ικανότατος Χουρσίτ Πασάς.

Τις δυσκολίες **αντισταθμίζε** η παρουσία φημισμένων Κλεφτών και Αρματολών, με αποτέλεσμα οι επαναστάτες να κινηθούν πιο **συντονισμένα**.

Η εξέγερση

Η πρώτη σύσκεψη οπλαρχηγών πραγματοποιήθηκε στη Λευκάδα τον Ιανουάριο του 1821. Εκεί αποφασίστηκε η 25η Μαρτίου ως ημερομηνία της εξέγερσης.

Ανατολική Στερεά Ελλάδα

Ο Πανουργιάς πολιορκήσε τα **Σάλωνα** (Άμφισσα) και τα κατέλαβε.

Η **Χαλκίδα** ελευθερώθηκε με τη βοήθεια του Υδραίου πλοιάρχου Κριεζή, που κανονιοβόλησε τους Τούρκους.

Ελευθερώθηκαν και άλλες πόλεις (Λιβαδειά, Θήβα κ.α.), ενώ οι επαναστάτες έφτασαν μέχρι την **Αθήνα** κλείνοντας τους Τούρκους στην Ακρόπολη.

Δυτική Στερεά Ελλάδα

Λίγο αργότερα στη Δυτική Στερεά οι Έλληνες κατάφεραν να κυριεύσουν το Αγρίνιο, το Αιτωλικό και το Μεσολόγγι.

Ο **Χουρσίτ Πασάς** έστειλε από τα Ιωάννινα τους **Κιοσέ Μεχμέτ** και **Ομέρ Βρυώνη** με πολυάριθμο στρατό, με σκοπό να σταματήσουν την εξέγερση.

Οι Έλληνες τους περίμεναν στην **Ηράκλεια** (Πανουργιάς) και στον **Γοργοπόταμο** (Δυοβουνιώτης) και στην **Αλαμάνα** (Αθανάσιος Διάκος).

Ο Ομέρ Βρυώνη εκτιμώντας την ανδρεία του, του πρότεινε να του **χαρίσει** τη ζωή με αντάλλαγμα να προσχωρήσει στον στρατό του. Αυτός **αρνήθηκε** και θανατώθηκε με φριχτό τρόπο.

Η μάχη της Αλαμάνας

Στις 23 Απριλίου 1821 οι Τούρκοι **διώχνουν** τους υπερασπιστές των δύο πρώτων θέσεων, τραυματίζοντας σοβαρά τον Πανουργιά.

Στην Αλαμάνα οι Έλληνες μαχόμενοι σκληρά, αναγκάστηκαν οπισθοχωρήσουν. Όμως ο αρχηγός των αγωνιστών της Αν. Στερεάς **Αθανάσιος Διάκος** δεν υποχώρησε, πολέμησε και τελικά πιάστηκε **αιχμάλωτος**.

Το χάνι της Γραβιάς

Μετά την Αλαμάνα ο Ομέρ Βρυώνης επιχείρησε να συνεχίσει την πορεία του, με κατεύθυνση τα Σάλωνα. Ο **Οδυσσέας Ανδρούτσος** για να τον εμποδίσει κλείστηκε στο **χάνι της Γραβιάς** με 118 άνδρες, ενώ οι Πανουργιάς και Δυοβουνιώτης οχυρώθηκαν στα γύρω υψώματα.

Κατά τη σύγκρουση ο Πανουργιάς και ο Δυοβουνιώτης οπισθοχώρησαν. Οι πολεμιστές στο χάνι **κατάφεραν να αποκρούσουν** όλες τις τουρκικές επιθέσεις.

Οι Τούρκοι είχαν μεγάλες απώλειες, ενώ οι Έλληνες μόνο 6. Το βράδυ, ενώ οι Τούρκοι περίμεναν κανόνια από τη Λαμία, ο Ανδρούτσος και οι άνδρες του πέρασαν ανάμεσα τους, χωρίς να γίνουν αντιληπτοί και **διέφυγαν**.

Η επιτυχία στο χάνι της Γραβιάς **ανέκοψε** την πορεία του τουρκικού στρατού προς την Πελοπόννησο και **τόνωσε** το ηθικό των εξεγερμένων Ελλήνων.

Ερωτήσεις για βοήθεια στη μελέτη:

1. Ποιες ήταν οι δυσκολίες για τον ξεσηκωμό στη Στερεά Ελλάδα και πώς αντισταθμίζονταν;
2. Τι γνωρίζεις για τη μάχη της Αλαμάνας και ποιο ήταν το τέλος του Αθανάσιου Διάκου;
3. Τι γνωρίζεις για το χάνι της Γραβιάς;